

Каб. - 9-10

АДЫГЭБЗЭМРЭ ЛИТЕРАТУРЭМКИЭ ОЛИМПИАЛЭ

9 КЛАСС

68^б

30^б

1. Пычыгъуэ йэ къэтпсэлъу, хьэрф е шатх псалъэхэр къэвгъуэти, щІэфтхъэ Дуней, епэр, чей, махуае, тире, елэн, тыкуэнтет, тебэ.

2. Псалъэ лъабжъэм префикс пьувэныгъэкІэ къэхъуауэ, шапхъищ тхьин:

- а) _____
- б) _____
- в) _____

3. Антоним, синоним зэхуэхъу псалъэхэр мы адыгэ псалъэжъым къыщокІуэ:

- а) «Мастэ гуапэщи, мастэ гуауэщ»;
- б) «Насыпыншэм, махъшэ тесми, хьэ къодзакъэ»;
- в) «Ин жыІэ цыкІу Іуатэщ»;
- г) «Пэжыр хущхъуэщ, пцІыр щхъухъщ».

+ 13^б

30^б

4. НэгъуэщІыбзэм къыхэкІа псалъэхэр щІэтхъэн:

Лъагъуныгъэ нэсым, пэжыгъэкІэ псыхъам зыри пэлъэщынукъым, жьыбгъэми, уэихми, уэми, зэманми яхуэмыпхъэх къуриу, сым хуэдэ гуауэми бэлыхъми ар пэцІэтыфынууц.

5. Псалъэухам хэт псалъэ къэс зыщыщ псалъэ лъэпкъыгъуэр гуэтхэн:

Уэсэпсыр шылтывт жэщкІэ наречие уэру наречие къехыу десуриг хуэжъащи; шаргал иджы наречие нартыхум шылтывт псыныцІэу наречие зреч шаргал.

30^б

6. Адыгэбзэ наречиехэм наречие къатокІ

- а) союз-суффикс -и-кІэ;
- б) суффикс -у /-уэ-кІэ;
- в) суффикс -дэ-кІэ;
- г) суффикс -рэ-кІэ.

+ 14^б

7. Мы псалъэухам хэт псалъэхэр зэкІэлъызыхъ союзкІэ зэпхакъым:

- а) Къуршхэри, мэххэри, тафэхэри – псори нэпхъейхэт;
- б) А жэщым щІыльгэмрэ уафэмрэ щІэращІагъэкІэ зэхъэзэхуэ хуэдэт;
- в) Е еша, е мыузыншэ – хъуауэ пфІощІыр щхъэх;
- г) «Си адэм Хьэжым и шы ІумпІэр иубыдащ икІи къригъэпсыхаш.

30^б

8. Пкъыгъуэ нэхъыщхьитІри зиІэ псалъэухам лъабжъэ хуохъу:

- а) подлежащэмрэ сказуемэмрэ;
- б) прямой дополненэмрэ сказуемэмрэ;
- в) определенэмрэ сказуемэмрэ;
- г) обстоятельствохэмрэ сказуемэмрэ.

30^б

9. Мы псалъэухам подлежащэ хэткъым:

- а) Мусэ Мурат дежкІэ хуэму маплъэ;
- б) Сэри сыджалъэу сетІысэхаш;
- в) ГъуэгунапщІэм тет зы Іуашхъэ цыкІу гуэрым сыдэкІуеящ;
- г) Губгъуэм шыпсэу псэушхъэхэм я макъхэр дэнэкІи къыщыІурт.

30^б

10. Лабэрэ Псыжырэ я тІуащІэм, гьуэгур зэхуэдитІ цыхъум дег, кьуэшхуэ гуэр цызэпрыдзащ. Псалъэухам хэт «тІуащІэ» псалъэм и купщІэр гьэбел-джылын псалъэуэхэм хэт «тІуащІэ» псалъэм и купщІэр гьэбел-джылын «Псыжъ» урысыбзэкІэ зэреджэр тхын Кубань.

30

11. Псалъэухам нэгъыщэхэр хэгъэувэжын: Удэхэм, пцІанэхэм, мазэ лъандэрэ кьемышха уэшхым зыхуагъэгусэ цІыкІэу, сабэм иуа я тхьэмнэ лалэхэр цІым траубгъуэрт.

30

12. Адыгэ джэгуакІуэхэм щыщу, узыщыгъуэзэхэм я цІэ-унэцІэ тхын:

- а) Ащыцхъуэ Лашт
- б) Абэц Къанщэрт
- в) Мыжэст Сэжыгъ
- г) Кыжхъэ Шыжэст
- д) Сыжэст Къанщэрт

50

13. Къызэралъхурэ мы гьэм илъэси-115-рэ ирикьуащ

- а) КІыщокьуэ Алим;
- б) ЩоджэнцІыкІу Іэдэм;
- в) ЩоджэнцІыкІу Алий;
- г) ЩоджэнцІыкІу Нурий.

30

14. Жынгызмэ и нып фІыцІэжыыр

Адыгэм жьауэ хуэхъункъым,
Темыр лъашэ кьригъэпс дыгъэкІи
Іуащхьэмахуэ уэсыр текІынкъым.

Мы псалъэхэр зытхар ЩоджэнцІыкІу Алий

30

15. Уэрэд щевгъэускІэ

Нэсу пкъырывгъэпль:

Пшыналъэр бгъунлъэм,

Лъэпкъыр мэукІытэ – псалъэхэр зейр

Таштэ Жыжыртэ

30

16. Лирозпическэ жанрым и лэужьыгъуэу, къызэрауэтэж сюжет зиІэ усыгъэ ІэдакьэщІэкІ иным ноз. ит йоджэ (терминыр дэтхэжын)

30

68

Проверила - Таштэ Жыжыртэ